

Вх. №/..... 2017 г.

ДО
ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ЗА
ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

ДОКЛАД

от

дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“ и
дирекция „Правна“

Относно: приемане на проект на Правила за изменение и допълнение на Правилата за търговия с електрическа енергия

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Правомощие на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията), регламентирано в чл. 21, ал. 1, т. 9 от Закона за енергетика (ЗЕ), е да приема правила за търговия с електрическа енергия по предложение на енергийните предприятия и да контролира спазването им. Към настоящия момент са в сила Правилата за търговия с електрическа енергия (ПТЕЕ, обн. ДВ, бр. 66 от 26.07.2013 г. , изм. и доп., бр. 39 от 9.05.2014 г., бр. 90 от 20.11.2015 г., в сила от 20.11.2015 г.).

Съгласно чл. 91, ал. 4 от ЗЕ, КЕВР, при отчитане на постигнатите резултати от работата на електроенергийната система и пазара на електрическа енергия и процедурите, регламентираны в Правилата за търговия с електрическа енергия, по предложение на енергийните предприятия изменя или отменя и приема нови Правила за търговия с електрическа енергия при спазване на принципите на равнопоставеност и баланс на интересите на всички страни.

Във връзка с горното в КЕВР са постъпили предложения за изменение и допълнение на ПТЕЕ от енергийни дружества и заинтересовани лица, както следва: с вх. № Е-13-210-15 от 11.08.2017 г. и вх. № Е-13-210-15 от 26.09.2017 г. от „Българска независима енергийна борса“ ЕАД, с вх. № Е-13-41-73 от 20.07.2017 г. от „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД, с вх. № Е-13-01-67 от 10.08.2017 г. от „Национална електрическа компания“ ЕАД, с вх. № Е-13-62-79 от 15.08.2017 г. от „ЧЕЗ Разпределение България“ АД, с вх. № Е-13-62-80 от 15.08.2017 г. от „ЧЕЗ Електро България“ АД, с вх. № Е-13-32-7 от 15.08.2017 г. от „ЕВН България“ ЕАД, с вх. № Е-13-01-67#3 от 15.08.2017 г. от „ГЕН-И София – търговия и продажба на електрическа енергия“ ЕООД, с вх. № Е-13-120-8 от 10.08.2017 г. от „Ей И Ес Гео Енерджи“ ООД, с вх. № Е-04-00-82 от 14.08.2017 г. от Българска ветроенергийна асоциация, с вх. № Е-13-01-67#1 от 15.08.2017 г. от Асоциация свободен енергиен пазар и с вх. № Е-04-40-2 от 14.08.2017 г. от сдружение „Хидроенергия“.

С оглед разглеждане на постъпилите предложения със Заповед № 3-Е-139 от 04.09.2017 г. на председателя на КЕВР е сформирана работна група, която да изготви и представи доклад и проект на Правила за изменение и допълнение на Правилата за търговия с електрическа

енергия (Проект на ПИД на ПТЕЕ). В тази връзка работната група е разгледала и анализирала постъпилите предложения, като мотивите във връзка с тях са изложени в съгласувателна таблица към настоящия доклад, след което е изготвила Проект на ПИД на ПТЕЕ.

Съгласно чл. 28, ал. 1 и ал. 2 от Закона за нормативните актове (ЗНА), в редакцията обн. ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 04.11.2016 г., проектът на нормативен акт се внася за обсъждане и приемане от компетентния орган заедно с мотивите, съответно доклада към него и предварителната оценка на въздействието по чл. 20 от ЗНА, като мотивите, съответно докладът, следва да съдържат: причините, които налагат приемането; целите, които се поставят; финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба; очакваните резултати от прилагането, включително финансовите, ако има такива; анализ за съответствие с правото на Европейския съюз. Предвид разпоредбата на § 5 от Преходните и заключителни разпоредби към ЗНА, за приеманите от КЕВР подзаконови нормативни актове не се изисква изготвяне на предварителна оценка на въздействието по чл. 20 от ЗНА.

Във връзка с горното, в настоящия доклад са изложени мотивите за приемането на приложения Проект на ПИД на ПТЕЕ, както следва:

1. Причини, които налагат приемането на Правила за изменение и допълнение на Правилата за търговия с електрическа енергия:

На основание чл. 21, ал. 1, т. 9 от ЗЕ КЕВР е приела Правила за търговия с електрическа енергия (обн. ДВ, бр. 66 от 26.07.2013 г.). Съгласно чл. 91, ал. 4 от ЗЕ Комисията при отчитане на постигнатите резултати от работата на електроенергийната система и пазара на електрическа енергия и процедурите, регламентирани в правилата за търговия с електрическа енергия, по предложение на енергийните предприятия изменя или отменя и приема нови правила за търговия с електрическа енергия при спазване на принципите на равнопоставеност и баланс на интересите на всички страни.

С оглед развитието на интеграционните процеси на ниво Европейски съюз, както и осигуряването на условия за пазарно обединение на пазарите „ден напред“ и „в рамките на деня“ е възникнала необходимост от изменение и допълнение на действащите ПТЕЕ, в които да бъде регламентирано въвеждането на нов пазарен сегмент, а именно: пазарен сегмент „в рамките на деня“. В тази връзка Комисията за енергийно и водно регулиране на 01.08.2017 г. е публикувана на интернет страницата си съобщение, с което е поканила всички заинтересовани страни в срок до 15.08.2017 г., които имат отношение и предложения по темата, да представят в деловодството на Комисията своите проекти за изменение на ПТЕЕ, на хартиен и електронен носител.

Във връзка с постъпилите предложения от заинтересованите страни, за КЕВР възниква задължение да измени или да отмени и приеме нови правила за търговия с електрическа енергия. След разглеждане и анализ на направените предложения за изменение и допълнение, включени в приложената към доклада съгласувателна таблица, се установи, че същите не са в такава степен многобройни и важни и не налагат отмяна и приемане на изцяло нови правила за търговия с електрическа енергия, като е достатъчно отразяването им в действащите ПТЕЕ.

2. Цели, които се поставят:

С Проекта на Правила се цели създаването на правна рамка за въвеждане на пазарен сегмент в рамките на деня като част от борсовия пазар на електрическа енергия. Възможността за търговия в рамките на деня ще способства за постигането на по-голям баланс между търсенето и предлагането на електрическа енергия, тъй като ще компенсира в значителна степен дисбалансите между планираните доставки/покупки в Д-1 и в самия ден на доставка/покупка. По този начин ще се осигури по-голяма гъвкавост при прогнозирането и планирането и ще се минимизират загубите на търговските участници вследствие на неточни прогнози или възникнали извънредни обстоятелства. Като цяло извършването на този вид търговия ще доведе до връщане на равновесието на пазара.

На следващо място се прецизират и/или отменят разпоредби относно борсовия пазар на електрическа енергия, налагащи се в резултат на изключителната динамика в развитието на борсовата търговия, въвеждането на различни пазарни сегменти, оперирани на отделни

платформи за търговия и създаването на нормативни основания за бъдещи пазарни обединения.

С цел внасяне на яснота по отношение възникнали в практиката спорни моменти, се налага прецизиране на разпоредбите относно видовете договори и възможните страни по тях, които се сключват на пазара на електрическа енергия, доразвиване на чл. 100, ал. 2 от ЗЕ относно възможността за сключване на сделки за продажба на електрическа енергия от страна на обществения доставчик на борсовия пазар и на крайни клиенти, изрично посочване на координаторите на балансиращи групи и на собствениците на средства за търговско измерване като търговски участници по смисъла на ПТЕЕ и др.

Налице е необходимост от изрично регламентиране на правата и задълженията на търговци на електрическа енергия без физически обекти, тъй като към момента тези участници не са обхванати от разпоредбите на ПТЕЕ.

С Проекта на ПИД на ПТЕЕ се цели по-ясно регламентиране на отношенията между оператора на електропреносната мрежа и операторите на електроразпределителни мрежи във връзка с обмена на информация и съдържанието на сключваните помежду им договори.

На следващо място предлаганите изменения са необходими с оглед прецизиране и допълване на разпоредбите относно смяната на доставчик/координатор на балансираща група. Нормативно следва да се регламентира съществуващата в практиката възможност за прехвърляне на отговорността за балансиране от един координатор на друг. За пръв път се въвеждат изисквания и процедура в случаите на смяна на собственик или ползвател на обект, регистриран на свободен пазар.

С Проекта на ПИД на ПТЕЕ независимият преносен оператор се задължава да въведе процедура по известяване, валидиране и регистриране на графици за производство, графици за потребление и графици за обмен в рамките на деня на доставка. На оператора, също така, се дава срок да разработи и публикува на интернет страницата си отделна инструкция, в която да бъдат определени броят на сесиите и изискванията за номиниране и валидиране на графиките в рамките на деня.

С цел унифициране на информационните канали относно обмена на данни между търговските участници се въвежда задължение и се дава конкретен срок на независимия преносен оператор да определи с инструкция, съгласувана с операторите на електроразпределителни мрежи, спецификацията на единния протокол за комуникация.

На следващо място с предлаганите изменения се конкретизират отговорностите на независимия преносен оператор по отношение поддържането на публичните регистри. Предвижда се размерът и актуализацията на гаранционното обезпечение, предоставяно от координаторите на балансиращи групи и търговците на електрическа енергия без физически обекти в полза на преносния оператор, да се определят с негова инструкция. По този начин се осигуряват условия за бързи и навременни промени в изискванията, без да е необходимо провеждането на сложната процедура по промяна на ПТЕЕ.

В Глава XI „Мониторинг на пазара“ се създава нов Раздел IIIa „Информация, предоставена от оператора на борсовия пазар“, в който се определя необходимата информация, която борсовият оператор следва да публикува с цел осигуряването на необходимите данни за мониторинг на електроенергийния пазар.

Предвидени са изменения на допълнителната разпоредба на ПТЕЕ, които с оглед на специфичността на материята, свързана с отношенията на търговските участници на пазара на електрическа енергия, дават легални дефиниции на специфични понятия, като по този начин се осигурява правна сигурност на пазарните участници.

3. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба:

Прилагането на Проекта на ПИД на ПТЕЕ не е обвързано с разходи за държавния бюджет.

4. Очаквани резултати от прилагането:

В резултат от приемането и прилагането на Проекта на ПИД на ПТЕЕ ще се пристъпи към въвеждане на „пазар в рамките на деня“, което е следващ етап от протичащия в момента

процес на пълна либерализация на пазара на електрическа енергия. С въвеждането на сегмента „пазар в рамките на деня“ се очаква да се повиши броят на предлаганите от електроенергийната борса услуги и ще се създаде възможност за обединение на националния електроенергиен пазар със съседни пазари и/или междурегионални пазарни обединения на електрическа енергия. Последното ще засили конкуренцията между търговските участници, което ще е от полза не само за крайните клиенти на електрическа енергия, но и за обществото като цяло.

С предлаганите изменения във връзка с прецизиране и допълване на съществуващи нормативните изисквания ще се подобрят условията и средата на работа на пазарните участници и ще се усъвършенства функционирането и ефективността на електроенергийния пазар.

5. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз:

Предложеният Проект на ПИД на ПТЕЕ е съобразен с действащото европейско законодателство в сектор „Електроенергетика“ и по-конкретно с Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за отмяна на Директива 2003/54/ЕО, Регламент (ЕО) № 714/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно условията за достъп до мрежата за трансграничен обмен на електроенергия и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1228/2003, Регламент (ЕС) № 543/2013 на Комисията от 14 юни 2013 година за представяне и публикуване на данни на пазарите за електроенергия и за изменение на приложение I към Регламент (ЕО) № 714/2009 на Европейския парламент и на Съвета, Регламент (ЕС) 2015/1222 на Комисията от 24 юли 2015 година за установяване на насоки относно разпределянето на преносната способност и управлението на претоварването, Регламент (ЕС) 2016/1719 на Комисията от 26 септември 2016 година за установяване на насока относно предварителното разпределяне на преносна способност и Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25.11.2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия. В мотивите към предложените изменения, част от приложената съгласувателна таблица, които изменения са във връзка с цитираното европейско законодателство, са отразени конкретните регламенти и/или директиви, с които съответното предложение за изменение е съобразено. Така Проектът на ПИД на ПТЕЕ е в съответствие с посочените нормативни актове и не нарушава основни права и принципи от правото на Европейския съюз.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 14 и чл. 21, ал. 1, т. 9 във връзка с чл. 91, ал. 4 от Закона за енергетиката, и чл. 50, ал. 1 и ал. 2 и чл. 51 от Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация предлагаме Комисията да вземе следните

РЕШЕНИЯ:

- 1. Да приеме настоящия доклад с приложения към него проект на Правила за изменение и допълнение на Правилата за търговия с електрическа енергия;**
- 2. Да публикува проекта на Правила за изменение и допълнение на Правилата за търговия с електрическа енергия на интернет страницата на Комисията и на Портала за обществени консултации;**
- 3. Да определи дата, час и място на провеждане на обществено обсъждане, които да бъдат публикувани на интернет страницата на Комисията;**
- 4. Да покани чрез съобщение на интернет страницата на Комисията за участие в общественото обсъждане на проекта на Правила за изменение и допълнение на Правилата за търговия с електрическа енергия заинтересовани лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката - държавни органи, браншови организации, енергийни предприятия, клиенти и организации на потребители;**

5. Да определи 14-дневен срок за представяне на становища по проекта на Правила за изменение и допълнение на Правилата за търговия с електрическа енергия.

Приложения:

1. Съгласувателна таблица с мотиви относно предложенията на енергийните предприятия и на заинтересованите лица;

2. Проект на Правила за изменение и допълнение на Правилата за търговия с електрическа енергия.